

51

610
2

BUTLLETI

Barcelona, gener 1930

GUILLEMINOT

fabrica les plaques

Radio Eclair

ultra ràpida, amb gran
latitut d'exposició

i

A N E C R A

la de més alta sensibi-
litat cromàtica sense
filtre, corregint l'Halo

De venda en tots els establiments d'articles
fotogràfics

Representants per a Espanya:

Suc. de V. Valls Cortés

Villarroel, 49

: ~ :

Barcelona

Agrupació Fotogràfica de Catalunya

Carrer Duc de la Victòria, 14, pral.

BARCELONA

Any VI - Núm. 51

Gener de 1930

A l'encetar l'any

No podem pas queixar-nos, els socis de l'Agrupació, pel que a la fotografia pertoca, de l'any finit 1929, passat ja a l'arxiu de la Història.

A part de les innumbrables manifestacions fotogràfiques, organitzades pels no menys innumbrables Societats, Centres, Seccions, Clubs, Associacions, Grups, etc., etc., d'arreu de la nostra terra, i, estrenyint-nos només a la nostra benemèrita Agrupació, podem ben dir que ha estat per ella l'any de més fecunditat.

A la portada del mes de juliol darrer, ja dèiem quelcom de les activitats de la nostra Entitat—Concurs anyal, Exposicions dels senyors Porqueras, Pla Janini, Comte de la Ventosa, segon Saló de Primavera—i ara cal afegir-hi el digne coronament que ha tingut amb el magnífic Primer Saló Internacional de Barcelona. L'Agrupació no podia acomiadar-se de l'any que acaba de deixar-nos, de manera més gentil ni més adient.

No hem pas d'oblidar els cursos donats, amb tant d'èxit, pels senyors Lluch, Porqueras i Claudi Carbonell.

No hem, doncs, pas malversat el temps!

L'any que comencem serà un successor digne de l'anterior? Així ho esperem. Que el VI Concurs Anyal amb què principiarem les tasques d'enguany, sigui un bon preludi de les que aniran succeint-les, si a Déu plau. Procurarem que l'any 1930 ens permeti fer el Concurs Humorístic que fallà l'any passat. I tan de bo el puguem cloure amb una manifestació del nostre art tan important com la que tancà l'any 1929!

No seria polític enllestir la primera portada de l'any nou sense desitjar ben coralment a tots els company, socis, aficionats, i a tots els que la fotografia és llur element de vida—molt especialment als anunciants del nostre Butlletí—, que l'any tot just nat els sigui ben pròsper, curull de felicitats i en puguin veure néixer, semblantment, molts d'altres.

Gevaert

Plaques diapositives

VITTACHROM

Donen imatges
sèpia, taronja, roig, violat o blau
directament per revelat

Industria Fotoquímica Nacional :-: Barcelona

I Saló Internacional de Fotografia de Barcelona i la Premsa

Millor que nosaltres podríem fer-ho, alguns diaris de la nostra ciutat s'han ocupat del nostre primer Saló Internacional de Fotografia i creiem oportú reproduir damunt d'aquestes planes els comentaris que n'han fet.

Els que, fins ara, hem pogut recollir, són:

"El Mati":

És molt visitat el Saló Internacional de Fotografia, instal·lat al Palau de les Arts Decoratives.

Cal únicament donar un cop d'ull a les magnífiques fotografies exposades, perquè hom s'adoni desseguida que es tracta d'una exposició interesantíssima.

El jurat d'admissió, compost per artistes competents, ha sabut seleccionar acuradament les 2,320 fotografies que han estat trameses als elements organitzadors.

La majoria de les fotografies exposades revelen un gust exquisit i posen de manifest els avenços de l'art fotogràfic.

No n'hi ha prou de disposar d'una bona màquina per a obtenir bones fotografies. Cal també tenir temperament artístic. Ningú no pot negar que avui la fotografia és una art exquisida amb la qual hom pot obtenir efectes meravellosos.

Segurament que tots els que han visitat el Saló Internacional de Fotografia, hauran reconegut l'esforç dels organitzadors i servaran un record agradable de les fotografies que hi han estat exposades.

"La Noche":

PRIMER SALON INTERNACIONAL DE FOTOGRAFIA

Consta este Salón, que se celebra actualmente en el Palacio de las Artes Decorativas de la Exposición, de 565 obras seleccionadas entre las dos mil que se recibieron para dicho Certamen, por el jurado admisor, compuesto de los señores R. Areñas, J. Colom, J. Junceda, F. Marés, M. Renom y M. Rodríguez Codolá. Algunas de ellas dan una nota tan completa de buen gusto y acierto interpretativo, que sería injusticia negarles su calidad artística.

En la sección extranjera, muy nutrida y en la cual figuran firmas de renombre universal, señalaremos como notabilísimas por su técnica y por el tema tratado: "El bebedor" y "La madre y el niño", ambas del húngaro Aladar; "Retrato", de Kurt Vogel-sand; "Juventud", de Schausberger; "Viejas", de Sommariva, y "Niebla en el lago", de Bologna; "Desnudo con aro", de Drtikol; "Rústico", de Allilouyeff. Son también muy interesantes en su aspecto artístico: "Burgasin", de Angenendt; "Lili Darvas", de Bucovich; "Manmey Teja", del mismo; "Luz en la callejuela", de Ruisinger; "Transparencia" y "Despertar", de Baccarini; "Deseo", de Drtikol; "Paisaje de Krupka", "Cabaña" y "Camino de trineo", de Allolouyeff, preciosa la última; "Porcelana", de Stephen; "Ilustración", de Archer; "Boy-Scout", de Reager; "Cielo del Pacífico", de Kobayashi; "Calle de Rochefort", de Dupuis, que es un tema para un cuadro, y "Viejos camaradas", de C. de Santeuil.

La cooperación española no es tan abundante como es de desear; tiene, no obstante, obras muy notables, destacándose: "Lagarterana" y "Castellano", de Ortiz Echague; "Payesa mallorquina", de Bestard; "Reflejos", de Buerba; "Toledo", de Martínez del Carnar; "Dos y Dos", de J. Pujol, y "Morella", de Peydró, así como el "Cristo", del conde la Ventosa.

La entidad organizadora presenta obras de buena factura y un muy equilibrado conjunto, que dice de un "Savoir faire" y de un dominio de la técnica fotográfica general entre todos sus expositores. Señalaremos: "Interior", de C. Carbonell; "Gitanas", de L. Font; "Cesto de granadas", de Gasca; "London?", de Porqueras; "Pastor", de Plá Janini; "La daga", de Cabestany; "Aubada", de Campaná; "Labor", de Martínez Adserias; "Rincón triste", de Mir; "A la pesca" y "En el muelle carbonero", de M. Renom; "El maestro de capilla", de Areñas; "Busto", número 110 del catálogo de Carrera; "Trabajando como un hombre", de Baguñá, y "Barrio moro", de Blanch.

Por nacionalidades sobresalen los grupos de Alemania e Italia.

Es, pues, por lo expuesto, el Primer Salón Internacional de Fotografía, una completa manifestación de arte fotográfico, merecedora de ser visitada detenidamente. A la Dirección de la Exposición, que con el mayor entusiasmo acogió la idea, apoyándola en todo momento y a la Agrupación Fotográfica de Cataluña, que tan acertadamente ha sabido comenzar su gestión internacional, nuestra más efusiva felicitación.

"La Publicitat":

Continua essent molt concorregut el Primer Saló Internacional de Fotografia, instal·lat al Palau de les Arts Decoratives de l'Exposició. Hom pot comprovar que la fotografia serveis de mitjà per a la manifestació de la bellesa en aquells que amb coneixença de la seva tècnica i amb el gust necessari per copsar el detall que en totes les seves formes descobreix la Natura a qui té el dot d'interpretar-la.

Estan representades en aquesta exposició 32 nacions i conté obres en tots els procediments. Totes elles són fines i de veritable inspiració, malgrat d'això, el procediment dit a les tintes grasses policromat, és de resultat molt deficient, no obstant la seva dificultat.

En la secció estrangera hi ha proves molt remarcables, entre les quals recordem: "Mare i fill", d'Aladar; "Boira en el llac", de Bologna; "Carrer de Richefort", de Depuis; "Paisatge", de Krupka; "Retrat", de Vogelsang; "Camí per trineu", d'Allilouyery. També són dignes de distinció "Burgruine" i "Lili Davas", d'Anganendt i Bucovich, respectivament; "Mirant al llac" i "Joven-tut", de Schausberger; "Transparència" i "Al despertar", de Baccarini; "Tramuntana" i "Capvespre", de Pellegrini; "Velles", de Sommariva; "Llum del Tramonto", de Cesare; "Nu amb cercol" y "Desig", de Drtikol; "Un gran temple", de Keikhley; "Porcel·lana", de Stephen; "Vells companys", de C. de Santeul, i "Núvols", de Misone.

Sobresurten dels peninsulars Ortiz Echagüe, amb "Lagartera-na"; Pujol, amb "Dos i dos"; "Pagesa mallorquina", de Bestard, i molt especialment el "Crist", del comte de la Ventosa.

L'"Agrupació Fotogràfica de Catalunya" ha sabut fer honor a la iniciativa de preparar aquest Saló, amb les obres dels seus components, que són totes molt acurades i algunes força inspirades. Assenyalarem "Port de Santander", de C. Carbonell; "Pastor" i "Pallers incendiats", de Pla Janini; "Del port", de Porqueres; "Gitanes", de L. Font, i "Aubada", de Campanyà, i "A la pesca", de Renom.

"El Noticiero":

En el Palacio de las Artes Decorativas se celebra actualmente un certamen fotográfico: el Primer Salón Internacional de Fotografía.

En general, puede decirse que el conjunto de las obras expuestas pone en evidencia la perfección artística y técnica a que se ha llegado en la fotografía. No es posible citar todas las obras dignas de mención. En esta imposibilidad consignaremos sólo las pruebas que en mayor grado nos han interesado, clasificadas por naciones, y señalaremos del grupo alemán: "Retrato", de Kurt Vogelsang; "Germanengarb auf der Heide", de Ricken; "Burgruine", de Anganendt; "Lili Davas", de Bucovich, y "Blaue Weintrauben and Pfirsische", de Timman. De Italia: "Transparencia" y "Despertar", de Baccarini; "Niebla en el lago", de Bologna; "En el sendero solitario", del mismo autor, y "Luci di Tramonto", de Cesare. De Hungría, uno solo: Aladar, pero es el autor más destacado del Salón. Citaremos "Madre con hijo", "Bebedor" y "Vieja". De Austria; "Jugend", de Schausberger, que es un desnudo muy acertado; "Ausfahrt", de Spreng, asunto novísimo, y "An der Ecke", de Pfau. De Checoslovaquia: "Desnudo con aro" y "Deseo", de Drtikol; "Paisaje", de Krupka. De Rusia: "Rústico", "Cabaña" y "Camino", de Allilouyeff, la última un verdadero alarde de ejecución y buen gusto. Inglaterra cuenta con "Ilustración", de Archer, y "Tres botes", de Keighley. Estados Unidos, con "Alley", de Weber; "Porcelana", de Stephen, y "La partida", de Nakagawa. De Francia: "Tres camaradas", de C. de Santeul, y "Calle de Rochefort", de Depuis.

En la sección española hay "Lagarterana", de Ortiz Echagüe, que con el "Castellano" y "Viejo arrabalero", confirman una vez más la valía de su autor: "Calle de Morella", de Peydró; "Pagesa mallorquina" y "Extasis", de Camprubí.

Del sector de la Agrupación Fotográfica de Cataluña; "Pastor", de Pla Janini; "Interior", de C. Carbonell; "Gitanas", de L. Font, "London?", de Porqueras; "Cesto de granadas", de Gasca; un busto de Carrera, de graciosa expresión, y "Labor" de Martínez Adserias.

JUNTA GENERAL ORDINARIA

Recordem a tots els senyors socs que el dissabte, dia 25 d'aquest mes, tindrà lloc, a les deu de la vetlla, la Junta General ordinària (no Extraordinària com, equivocadament, anunciàvem el mes passat), d'acord amb els Estatuts de l'Agrupació.

Havent-se de tractar en aquesta Junta, de diferents assumptes de veritable interès per a la nostra Entitat, preguem a tots els socs que no deixin d'assitir-hi.

Port de Caldas (Bromur)

Autor: Soci Ll. Corbella

Prova exhibida en el I Saló de Fotografies
de Muntanya del C. E. de C.

AGRUPACIÓ FOTOGRAFICA
DE CATALUNYA

«Del port» (Bromur)
Autor: Soci S. Forcada

«Reflexes» Bromur)

Autor: Soci Francesch Fosch

AGUPACIÓ FOTOGRAFICA
DE CATALUNYA

«Pasturant» (Bromur)
Autor: Soci S. Lluç

El fixador àcid

El senyor L. S. ens ha tramès una pregunta destinada al Consultori, redactada en els següents termes: *¿Quin és l'àcid més indicat per a acidificar el bany de fixatge?*

Aquesta pregunta ens l'han feta també molts companys verbalment i no hem dubtat mai de respondre sempre—recolzant-nos en l'experiència adquirida en les diferents proves fetes—que no hi ha cap sal que aventatgi el *metabisulfit de potassi* per a aquest fi.

I responent això ja quedaria contestada la demanda del senyor L. S.; no volem, però, passar per mestres sense tenir mèrits suficients que ens autoritzin a ostentar aquest títol; i com, per altra banda, són molts els que preconitzen altres àcids, hem cregut que seria interessant per a tothom traduir un article que publicà l'acreditada revista *The Amateur Photographer*, sobre aquest tema, degut a la firma de Mr. Henry W. Bennett.

Diu així:

“L'ús d'un bany fixador àcid presenta molts aventatges. Però és del tot necessari que estigui preparat correctament; si no ho és, pot ésser una font de perills per a les proves i per als negatius pels quals s'utilitzi.

La composició del bany és molt important. Molts d'àcids descomposen l'hiposulfit de sodi, i no tan sols minven les seves propietats fixatives, sinó que també formen compostos que perjudiquen l'estabilitat de les proves o dels negatius. Sorpren de sentir certs fotògrafs proposar l'ús d'un fixador que té tots els elements per a constituir un seriós perill i, a l'ensem, no té res que pugui fer-lo recomanable. No fa pas faire temps que el redactor de la secció de notes fotogràfiques d'una revista setmanal, exposava que el seu mètode de preparar un bany d'hiposulfit àcid consistia en afegir a la solució d'hiposulfit una certa quantitat d'àcid clorhídric! I deia: perquè afegir els productes químics correntment preconitzats i augmentar, així, complicacions sense cap utilitat? Afegint-hi l'àcid clorhídric s'acidula l'hiposulfit; què desitgen més? Més recentment, vaig sentir proposar l'addició d'àcid cítric. Cito aquests exemples tan sols per a insistir sobre els perills que presenten baix el punt de vista dels banys fixadors. Tals solucions no han d'ésser emprades en cap circumstància.

Un àcid no serà barrejat amb una solució d'hiposulfit que sota la forma d'un sulfit àcid. Aquest sulfit pot ésser, o bé una solució acidulada d'un sulfit neutre, o bé un sulfit àcid. Per a l'aficionat, aquest darrer és preferible, per tal com la seva preparació és més fàcil. És un xic més car i, per aquesta raó, molts operadors, treballant en gran escala, usen altres fórmules. El metabisulfit de potassi és la millor sal per a afegir al bany d'hiposulfit de sodi. Conté un excés d'àcid sulfurós en combinació amb el sulfit.

La quantitat a afegir pot variar dins uns límits bastant amples; la major quantitat donada en la fórmula que segueix, és preferible, però pot ésser reduïda a la menor proporció si la economia és considerable.

Hiposulfit de sodi	250 gr.
Metabisulfit de potassi	15 a 30 gr.
Aigua, per a fer	1000 cc.

La solució ha d'ésser ben clara; si devé tèrbola, és que hi ha hagut descomposició. En aquest cas, ha d'ésser rebutjada.

El mètode més senzill i més satisfactori de preparar un bany de fixatge, és, per a l'aficionat, la següent: hom prepara una solució de reserva, dissolent 500 grams d'hiposulfit en una quantitat d'aigua suficient per a obtenir un litre. Aquesta solució es conservarà indefinidament; cada 100 cc. de solució conté 50 gr. d'hiposulfit i és indicada per a preparar els banys fixadors, les solucions per a rebaixar i per a tots els usos en què l'hiposulfit de sodi és necessari.

Per a reparar un fixador àcid, es prenen parts iguals d'aigua calenta i de solució de reserva d'hiposulfit. Es dissolt el metabisulfit de potassi en l'aigua calenta, en la proporció de 2 a 4 grams per a una quantitat de 125 cc. d'aigua; la proporció de 4 grams és preferible. Quan el metabisulfit s'ha dissolt, s'hi barreja la quantitat corresponent de solució de reserva d'hiposulfit, i el fixador està a punt d'usar-se.

Mentre que una solució que no contingui més que hiposulfit es conserva indefinidament, quan s'acidifica, s'altera. Es pot usar diferents vegades successives, mes així que devé tèrbola o colorida, s'ha de substituir per una solució fresca. Els avantatges les resumirem així: una prova o un negatiu fixats en un fixador àcid

són més clars que si s'hagués emprat una simple solució d'hiposulfit. Si el revelador està en bones condicions, no hi cap rastre de coloració. L'acció del revelador és aturada tan bon punt com s'introdueix la prova o el clixé en el fixador; l'alcalinitat és neutralitzada i tot perill d'oxidació és allunyat. Una prova o una placa poden romandre en el bany força temps després que el fixatge es complet sense que hi hagi risc d'afebliment de la imatge. Una solució pura d'hiposulfit reduirà una prova al bromur o al clorobromur de plata si es deixa massa temps en el bany. Baix aquest punt de vista, el fixador àcid és molt convenient per a l'aficionat qui treballa tot sol. Quan impressiona o agrandeix, no necessita treure la prova del fixador si el treball que està fent requereix la seva atenció en el moment en què el fixatge és complet. El fixador àcid té una acció enduridora sobre la capa de gelatina, i encara que no sigui tan considerable com amb un bany enduridor, no deixa d'ésser un avantatge en els temps calurosos.

Convé remarcar, als inexperimentats, que un bany fixador àcid no deu en cap cas usar-se amb els papers auto-viradors, ni amb els d'ennegriments directes. S'utilitza per als negatius, films o plaques i per a tots els papers impressionats a la llum artificial i tractats per revelatge".

Fins ací Mr. Bennett. Per la nostra banda, sols afegirem que la fórmula que nosaltres usem i que permetem recomanar als nostres companys, és:

Hiposulfit de sodi	250 gr.
Metabisulfit de potassi	25 gr.
Aigua, per a fer	1000 cc.

que, ultra ésser excellent, és molt fàcil de recordar.

Aquesta mateixa solució la faig servir també, agregant-hi el corresponent ingredient (alum de crom, de roca, etc.), com a bany fixador enduridor per a l'estiu... i per a tot temps, doncs encara no hem somprovat mai que l'enduriment de la gelatina fes nosa en cap època de l'any.

C. M.^a DE QUINTANA

TODO
ES
POSIBLE

con una cámara

Voigtlander

Ló mismo es que se trate de un barco entre bruma o de un paisaje a pleno sol, un estudio al aire libre o un interior con luz artificial; todo puede retratarse si se posee un aparato adecuado

La Cámara **Voigtlander** es así, sintetiza la experiencia de cuatro generaciones. Si ha de adquirir una máquina de retratar ¿quién no la desea?, pida que le enseñen las Cámaras **Voigtlander** o solicite el catálogo (que se remite gratis), en cualquier tienda de artículos fotográficos o al

REPRESENTANTE.

C. Behmüller, Rambla Cataluña, 124

BARCELONA

Comissió de cultura fotogràfica

President: Salvador Lluch; Vocals: Srs. Costa; Soler i Aguilar

Donant una prova més de veritable companyerisme, En Claudi Carbonell, ens ha anunciat la seva decisió de fer unes demostracions pràctiques per a fer "Contratipus" perfectes, que permeten aconseguir el màxim grau de perfecció, i fer les obres fotogràfiques que testimonien el que la fotografia és un art.

* * *

Aquesta comissió prega a tots aquells qui tinguin algun projecte relacionat amb el seu comés, vulguin comunicar-li les seves idees, les quals, una vegada aprovades pel Consell Directiu, i estudiades convenientment, seran portades a la pràctica.

Dels demés actes que realitza aquesta comissió se'n posa nota detallada a la taula d'avisos de l'Agrupació.

Comissió de Cinematografia

*President: F. de Baños; Secretari: Sr. Josep Demestres
Secretari: senyor Josep Piera*

En el moment de la impressió del present BUTLLETÍ, no hem rebut cap nova i detalls que faci referència a aquesta Comissió.

Comissió Laboratori

President: Sr. Salvador Forcada; Vocal: Sr. Ramón Sulé

En el moment de la impressió del present BUTLLETÍ, no hem rebut cap nova i detalls que faci referència a aquesta Comissió.

Comissió Butlletí

*President: Sr. Carles M.ª de Quintana
Vocals: Srs. J. Porqueras, G. Ramón i J. Mestres*

Es reuneix tots els divendres feiners de deu a dotze de la vetlla.

Comissió Biblioteca

President: Sr. Josep Demestres; Secretari: Sr. F. de Baños

Hemos recibido el catálogo de la Séptima Exposición de Fotografía del aficionado que anualmente celebra la casa Kodak, cuya exposición pone muy alto el prestigio de dicha casa, por el esfuerzo que representa el ir agrupando a sus adeptos y así estimularles a perfeccionar la técnica y el gusto artístico, cosa que en cada nueva exposición consiguen, y buena prueba de ello es la que recientemente han abierto en su casa del Paseo de Gracia, de nuestra ciudad, en cuyas obras se unen la perfección y el sentimiento estético.

Comissió concursos i exposicions

Presidet: Sr. Joan Xicart; Vocals: Srs. Font i Ripoll

En el moment de la impressió del pressent BUTLLETÍ, no hem rebut cap nova i detalls que faci referència a aquesta Comissió.

NOTA.—Interessant-se un senyor soci pels *Butlletins* números 6, 7, 11, 12 i 13, es prega als senyors socis que puguin proporcionar-los, que ens ho facin saber, advertint, que aquest senyor està disposat a pagar-los a un preu raonable.

OBITUARI

El nostre amic i consoci, Ricard Martínez Adserias, ha sofert la dolorosa pèrdua de la seva mare política (a. c. s.). Aprofitem aquesta trista avinentesa per a palesar-li el nostre afecte i oferir-li, en nom de tots els companys de l'Agrupació, el testimoni del nostre més sincer condol.

CONSULTORI

P. M.—Per a obtenir un bon viratge sèpia de les proves al bromur, no sabríem pas recomanar-li cap fórmula millor que la que l'aconsellada per cada fabricant de les diferents marques de paper. En altres mots, com que gairebé totes les fórmules són les mateixes, diferenciant-se tan sols les quantitats dels productes, hem de suposar que aquestes petites variacions el fabricant les ha adoptades d'acord amb les característiques del paper que fabrica. Si vostè usa un paper que, ho dubtem, no doni, junt amb les fórmules del revelador i fixador la d'entonació o viratge, pot usar la de qualsevol altra marca de paper o la que trobi en un tractat de fotografia; i si el to no el satisfà prou, anar-hi introduint modificacions, tant en el bany blanquejador com en el virador, fins que obtingui un resultat satisfactori. Com que vostè no ens diu el paper de què es serveix, no podem posar-li una fórmula que sigui garantia d'èxit, doncs no n'hi ha cap que, per a virar en sèpia, doni els mateixos resultats amb tots els papers i la que li donaríem—molt bona per als papers que nosaltres emprem—l'hauria de variar també, tal com ja hem dit, si per cas vostè utilitzés una altra classe de paper.

Respecte al mig-viratge o tons bruns calents, nosaltres ope-rem de la següent forma amb molts bons resultats:

Un cop enllestida del tot la prova al bromur, la blanquejem en un bany blanquejador molt diluït (el corrent amb doble o triple quantitat d'aigua). La imatge, naturalment, desapareix amb força més lentitud i, també, amb més uniformitat. Abans de què desaparegui completament, la retirem del bany i la rentem abundantment i la introduïm, després, al bany virador semblantment diluït, on va prenent paulatinament el to bru calent que vostè demana. Un cop obtinguda l'entonació desitjada, la retirem i la rentem acuradament i la deixem assecar.

* * *

L. S.—La seva pregunta ens ha suggerit l'article que publiquem en el present número, doncs hem cregut que era d'interès general.

* * *

N. V.—Com es monta una prova a l'anglesa? En el número vinent, i tot el més l'altre, li contestarem ampliament també amb un article, on trobarà, amb tota mena de detalls, la manera com ho fem nosaltres, es a dir, el qui escriurà l'article, i que, amb poques variants, és com ho fa tothom.

Curs de contratipus

El curs de contratipus que venim anunciant des d'alguns mesos, a càrrec del nostre benvolgut consoci, En Claudi Carbonell, tindrà lloc els dies 8, 15 i 22 del proper mes de febrer, a les cinc de la tarda, o bé a les deu de la vetlla.

Escaient-se aquests dies en dissabte, i essent molts els socis que tenen lliure la tarda d'aquest dia de la setmana, es prega a tots aquells que s'interessin per aquest Curs, que al inscriure-s'hi—com més aviat millor—indiquin si prefereixen la tarda o la nit, a les hores més amunt esmentades per a poder concretar l'hora que haurà de donar-se, que serà d'acord amb la comoditat de la majoria.

I si els inscrits fossin prous, es donarien dues tan es.

Secció d'Ofertes i Demandes

OFERTES

STEREO ICA IDEAL, 6 × 13, objectiu Tessar Zeis 1: 4'5 de 9 cm., 20 xasis a pressió i cartera, estat nou. 450 ptes.
Raó: J. Porqueras, Manso, 47, pral.

*****

FOLDING 9 × 12 amb objectiu Steinheil 1: 4'5 de 150 mm. 24 xasis metàl·lics i luxosa cartera de cuir, 200 pessetes
Raó: senyor Salvador Forcada (estatge social de 7 a 8 de la vetlla).

*****

ESTEREOSCÓPICA 8 × 16 cm. ideal para autocromías. Tengo tres, una flamante, diferentes largos focales, objetivos Dagor, Olor, Protar, filtros Ducar, adaptadores, almacenes, etc. Las vendo, 300 y 500 pesetas, o cambio una por Contissa Nettel 9 × 12 plano focal.—Alberto Noel, Rambla Sta. Mónica, 10, 3.º, 1.ª